

Hækkerup fordrejer de agroøkonomiske fakta

Udgivet januar 7, 2016 | Af [Kjeld Hansen](#)

Agronom Anders Borgen har sendt os denne kommentar til en artikel om landbruget. Vi bringer den med glæde, da den belyser troværdighed og faglig kompetence hos den nye direktør på Axelborg.

I et interview ([Pol. 27. december 2015](#)) fortsætter Karen Hækkerup landbrugets klagesang om den store krise, og hun mener, at det er mere synd for en kriseramt landmand end for kriseramte småvirksomheder i andre erhverv. Hun kan slet ikke få armene ned af glæde over den gaveregn, som regeringen har kastet ned over erhvervet i forbindelse med [landbrugspakken](#).

Det manglede da også bare andet. I en situation, hvor alle andre poster på finansloven beskæres, er der millioner til landbruget. Hun benytter så lejligheden til at male videre på den kampagne af misinformation og propaganda, som hendes organisation har gennemført i det sidste år for at få opbakning til programmet.

For det første gentager hun påstanden om, at danske landmænd er i krise på grund af dårlige rammevilkår, og især restriktive miljøkrav, og at landbruget lider under en gældsbyrde som følge af finanskrisen og Ruslands embargo af landbrugsprodukter fra EU. Ingen af delene er sande.

Både [Fødevareøkonomisk Institut](#) og [COWI](#) og andre uafhængige instanser, som rent faktisk har regnet på tallene, er kommet frem til, at dansk landbrug IKKE har ringere rammevilkår end vore nabolande, og at den danske miljøregulering IKKE giver dansk landbrug ringere konkurrencevilkår. Dansk landbrug har ganske vist en stor gældsbyrde sammenlignet med andre lande, men den skyldes IKKE finanskrisen og embargoen fra Rusland, for gældsbyrden opstod FØR finanskrisen og skyldes, at en del landmænd brugte deres friværdis i gården til at optage store lån i Schweizerfranc i håbet om at score en gevinst på valutaspekulation.

Landbruget gældskrise har altså ikke noget at gøre med hverken miljøkrav eller øvrige rammevilkår. De danske landmænd, som konsoliderede sig i stedet for at spille hasard i de gode år under boble-økonomien i 00'erne har det generelt godt i dag og tjener gode penge under de nuværende rammevilkår. Rapporterne konkluderer, at indtjeningen i dansk landbrug er lavere end

Karen Hækkerup gik [direkte](#) fra posten som socialdemokratisk justitsminister til direktørstillingen hos Landbrug & Fødevarer i oktober 2014.

Mange gældsplagede agroproducenter har tabt millioner af kroner på hasardspil med spekulation i renteswaps og valuta. Alligevel forlanger de hjælp fra samfundet.

den kunne være på grund af dårlig driftsledelsen sammenlignet med landmændene vore nabolande. Danske landmænd er med andre ord mere forkælede, og er derfor ikke så pressede til at optimere driften.

Landbrugspakken, som regeringen præsenterede lige før jul, vil ifølge L&F medføre, at indtjeningen i landbruget vil stige med 2,5 mia kr, men pengene vil blive fordelt på samtlige 40.000 jordejere i hele landbruget. Men det er jo ikke hele landbruget, der er i krise. Der er omkring 1700 landbrug, som i dag er særligt kriseramte og konkurstruede, og der er intet, der tyder på, at disse vil blive hjulpet ud af deres fallitbo, bare fordi de sammen med de velfungerende landbrug får lov at forurene mere i nogle år. Om få år vil Karen Hækkerup derfor igen stå med hatten i hånden ved statskassen og pege på, at de 1700 landbrug stadig er konkurstruede, og at der derfor igen er behov for endnu mere støtte og ret til at tillade endnu mere forurening. De 1700 landbrug skal enten lukkes, eller gældssaneres.

Selvom Danmark er kendt som det mest ekstreme svineland i verden med en årsproduktion på 30 mio., skal der alligevel produceres yderligere en mio., hvis det står til Karen Hækkerup og den blå regering.

Formålet med Landbrugspakken er blandt andet at give mulighed for at øge svineproduktionen i Danmark. Det hænger jo meget dårligt sammen med Karen Hækkerups påstand om, at dansk landbrug skulle befinde sig i en akut og midlertidig krise, fordi man ikke kan afsætte svinekød til Rusland.

Siden Rusland indførte embargoen, har de øget og effektiviseret deres egen svineproduktion med mere end den samlede danske eksport til Rusland, og samtidig er Rusland i økonomisk recession. Selv om embargoen skulle blive ophævet, så er det altså ikke sandsynligt, at

dansk landbrug fremadrettet vil kunne afsætte sin overskudsproduktion på dette marked.

Ruslands-embargoen er altså ikke et midlertidigt problem. Det er et mistet marked, som næppe kommer igen. Når dansk svineproduktion giver underskud må løsningen være at skære produktionen ned, og ikke med statsstøtte øge den yderligere.

Landbrugspakken indeholder både god og dårlige elementer. Det gode ved landbrugspakken er først og fremmest princippet om, at miljøreguleringen fremover skal være mere målrettet, så der bl.a. kan gødes mere på de robuste arealer, og mindre på mere miljøfølsomme arealer. At man lempet på nogle miljøregler, og til gengæld indfører andre forbedringer for at kompensere for skaderne.

Hyppigheden af iltsvind vil sandsynligvis stige i de kommende fe, år, mens vi venter på de "kompenserende miljøvirkemidler".

Det er et rigtig fornuftigt princip, som jeg tror alle støtter. Regeringen har dog valgt at implementere princippet i to trin, så man først lemper alle miljøreglerne, og dernæst en gang efter år 2018-21 (altså efter næste valg) gennemfører de miljøforbedringer, som skal kompensere for forureningen. Dette gør man med det argument, at landbruget på grund af den akutte krise ikke har råd til at tage hensyn til miljøet på nuværende tidspunkt.

Landbrugspakken medfører, at svinebrug fremover kan udbringe 20 procent mere gylle per hektar. Karen Hækkerup påstår ganske vist i interviewet, at planterne allerede er undergødskede, og derfor godt kan optage den større gødningsmængde uden risiko for miljøet. Det er ikke korrekt.

På trods af protesterne fra L&F er der i de sidste årtier gennemført betydelige forbedringer i håndteringen af kvælstof i landbruget. Fra at udnytte kun omkring 20 procent af kvælstoffet i gødningen i 1980'erne, er landbruget i dag nået op på at udnytte næsten halvdelen gødningens indhold af kvælstof. Det er en markant forbedring, men det er altså stadig omkring halvdelen af kvælstoffet, som slet ikke optages af afgrøderne, men ender ude i bl.a. vandmiljøet som forurening. Og det er især husdyrgødningen, der fortsat udnyttes for dårligt. Det er derfor helt uundgåeligt, at en øget udbringning af gylle vil medføre øget udvaskning.

Anders Borgen er agronom og direktør og chefkonsulent i [Agrologica](#) med speciale i udvikling af økologisk jordbrug, især indenfor økologiske såsæd og plantegenetiske ressourcer.